

Veiledning til gårdskompostering

Ansvarlig for gårdskompostering skal sørge for følgende:

- Gårdskompost er til eget bruk og mengder større enn 1 tonn ts per år er registreringspliktig. Bruk skjemaene "Registrering av gjødselprodukter" og "Periodisk innrapportering for omsetning av gjødselvarer" via Altinn.
- Notere opplysninger om råvarene/materialene (Råvaredokument). Strengest krav til dokumentasjon av opphavsmateriale som ikke er fra egen gård
- Føre logg over temperatur i kompostrankene (Komposteringslogg)
- Begrense fare for spredning av farlige skadegjørere, uønsket smitte og avrenning av næringsstoffer gjennom en forsvarlig gjennomføring av komposteringsprosessen

Kompostplassen

- Kjørefast underlag, for eksempel grasmark eller gårdsvei inntil grasmark, som ikke gir lekkasje av næringsstoffer til vann og vassdrag
- 3 - 5 % fall i rankenes lengderetning
- Mulighet for tilføring av vann
- Mulighet for tildekking

Tips til sammensetning av komposten

- 30 - 40 % strukturmateriale (høyt C/N), legg noe i bunn av rankene. Kvernet/vridd lauvtrevirke er best
- Opp til 30 – 40 % friskt materiale/grønt (middels C/N)
- 10 - 30 % husdyrgjødsel eller lignende (lavt C/N)
- Gjerne 10 % god kompost (hygienisert)
- Eventuelt opp til 10 % leirholdig, steinfri jord
- C/N = 30 i utgangspunktet i den samlede massen er ideelt

Gjeldende regelverk er i hovedsak

- Forskrift om animalske biprodukter (ABP)
(<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-09-14-1064>)
- Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav
(<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-07-04-951>)
- Forskrift om floghavre
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-22-752>
- Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-01-1333>

Komposteringen

- Rankene bør legges opp lagvis med tørt materiale i bunn med samme innhold fra ende til ende (lengderetning)
- Del opp store bestanddeler for å få raskere nedbryting og bedre kompostering
- Kompostranken må tilpasses utstyret som brukes for vending. Maksimum høyde på ranken er 2 meter og maksimum bredde på ranken er 4 meter
- Rankene vendes fortrinnsvis med rankevender, alternativt annen redskap. Hensikten er å få blandet materialet godt, få inn O₂ og ut CO₂
- Kompostranken vendes når alt materialet er lagt opp. Så vendes ranken igjen når temperaturen, målt 1/3-del ned fra toppen, midt i ranken er 55 - 60°C
- Temperaturen skal være 55 - 60°C i minimum 3 dager (hygienisering), og alt materiale i kompostranken må gjennom hygieniseringen. Bruk komposteringslogg
- For å kontrollere at komposteringen er gjort under aerobe forhold (ikke påkrevd):
 - Komposten skal til enhver tid inneholde > 5 % O₂
 - Om du måler CO₂, bør det være:
 - < 12 % CO₂ de 3 første ukene
 - seinere kan CO₂ ligge mellom 12 - 16 %
 - mål litt lavt, midt i ranken
- Finn noen målepunkter på rankene som du bruker hver gang. Mål hver dag den første tiden
- Komposten skal være fuktig men ikke våt, 55 - 60 % fuktighet er bra. Om du tar en neve kompost så skal du kunne klemme ut et par dråper vann
- Om komposten er for tørr, er det mest effektivt å tilføre vann under vending
- Rankene kan trenge dekking med pustende duk (kompostduk) til beskyttelse mot for mye nedbør eller uttørking
- Det er lurt å sjekke komposten med en spiretest til slutt

